

Veilige Buurten Aanpak

In de Veilige Buurten Aanpak werken professionals in een geografisch afgebakende buurt samen aan de veiligheid en leefbaarheid. De aanpak is beproefd in Maastricht en in een aantal andere wijken. Centraal in de aanpak staat het Veilige Buurten Team (VBT), waarin medewerkers van onder andere gemeente, welzijn, politie en woningbouwcorporaties samen optrekken. Zij werken volgens een vast stramien, gericht op het opzetten en draaiende houden van burgerparticipatie. Wanneer burgers in de buurt participeren (ook de moeilijker te bereiken doelgroepen) en er positieve acties worden opgezet door de partners van de VBT, dan leidt dit tot een meer veilige buurt. De hier beschreven informatie is gebaseerd op de uitvoering van de aanpak in de Maastrichtse wijken Wittevrouwenveld, Limmel, Nazareth en Wyckerpoort.

De aanpak is voorzien van een handleiding en evaluatie.

DOELSTELLING

De aanpak is SMART en cijfermatig geformuleerd aan de hand van de lokale buurtmonitor in Maastricht. Deze monitor is vergelijkbaar met de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM). De doelen richten zich op:

- een niet specifieke toename van actieve bewoners in de wijken; structurele participatie
- het verhogen van de medeverantwoordelijkheid;
- het verhogen van het vertrouwen in de organisaties;
- het verhogen van de bekendheid van de professionals en de samenwerking in de wijk.

WERKZAME BESTANDDELEN

Uitgangspunten in de aanpak zijn:

- **Contact:** vast contactpersoon voor partners en bewoners. Buurtbewoners hebben invloed op doelstellingen en handhaving van leefbaarheid en veiligheid in hun leefomgeving. In de aanpak wordt zelfredzaamheid van bewoners gestimuleerd.
- **Ingrijpen:** de verschillende partners werken samen met de buurt om doelstellingen te realiseren
- **Krijgen van antwoorden:** bewoners kunnen informatie opvragen over oplossingen voor de langere termijn en feedback krijgen op de genomen maatregelen.

DOELGROEP EN CONTEXT

De veilige buurtenaanpak kan toegepast worden in alle buurten, waarin bewoners de leefbaarheid willen aanpakken, zich onveilig voelen en/of overlast ervaren. Veelal is in deze buurten het vertrouwen in de overheid en andere instituties gering, wat zich uit in een passieve en afwachtede houding van bewoners. Door goed te luisteren naar bewoners en hen actief te betrekken bij problemen en oplossingen, neemt hun verantwoordelijkheid voor de leefomgeving toe. Van professionals vereist dit een 'lange adem'. De Veilige Buurten Aanpak heeft dan ook een cyclisch methodische werkwijze als basis. Eens in de 10 weken bepalen bewoners de agenda van een deel van de buurt en geven aan welke onderwerpen prioriteit hebben. Professionals en bewoners werken vervolgens samen aan de uitvoering ervan.

TE VERWACHTEN EFFECTEN

De cyclische Veilige Buurten Aanpak leidt tot:

- verbetering van de dialoog met bewoners
- intensivering van de samenwerking tussen professionals
- toename van de bekendheid van professionals bij bewoners
- toename van het vertrouwen in professionals bij bewoners
- toename van de verantwoordelijkheid van bewoners voor hun buurt
- een (lichte) daling van onveiligheidsgevoelens
- een vermindering van slachtofferschap

versie

EVALUATIE

Er is een effectmeting verricht door afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Maastricht. De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- wat is het effect van de VBT aanpak in de vier specifieke buurten in Maastricht?
- is de aanpak bekend bij en bereikbaar voor bewoners van de vier buurten?
- hoe ervaren bewoners het contact met de VBT en de meerwaarde ervan?

Het effect van de aanpak werd twee jaar lang, elk half jaar gemeten alvorens besloten werd over een eventuele uitbreiding van de aanpak over meer buurten in 2012. Naast een eerste meting (december 2010) is er een tweede meting (juli 2011) en een derde meting (december 2011) uitgevoerd. De gegevens van de nulmeting zijn verkregen uit de Integrale Buurtpeiling 2010. Aan het hoofdstuk Veiligheid uit de Buurtpeiling 2010 zijn ter evaluatie van de Veilige Buurten Aanpak een aantal vragen toegevoegd.

In de bijlage voegen we de 3^e meting toe.

RANDVOORWAARDEN

Om de aanpak te maken tot een succes is het van belang dat professionals:

- multidisciplinair kunnen denken
- de regie deels aan bewoners geven
- structureel met partners en bewoners kunnen samenwerken
- out of the box denken bij het vinden van oplossingen
- bewoners motiveren om actief te zijn bij hun wijk

De kosten zitten met name in de capaciteit van het inzetten van professionals. Naarmate de samenwerking vordert, wordt de aanpak een werkwijze die bij het reguliere werk hoort. Het verdient aanbeveling een onafhankelijke coördinator in te zetten die de interne en externe samenwerking op zich neemt. De kosten voor communicatie en evaluatie zijn additioneel.

OVERDRAAGBAARHEID

De aanpak is goed overdraagbaar, vooral in (aandachts)buurten waar reeds integrale teams bestaan die samenwerken aan het oplossen van problemen in een afgebakend gebied (buurt- c.q. straatniveau).

INSTRUCTIES

De aanpak is voorzien van een handleiding voor professionals, waarin een aantal manieren, processen en instrumenten zijn beschreven om burgerparticipatie te realiseren, bewoners te bevragen en bewoners de prioriteiten te laten bepalen.

DOCUMENTATIE

Handboek Veilige Buurten (pdf)
VBA Effectmeting (pdf)